

Bu günki gün çägi gün- günden artýar. Hormatly Prezidentimiziň innowasiýon ösüşlere badalga berýän döwründe edilýän täze işleriň sany barha artýar. Häzirki döwürde dünýä tehnologiýasynda üstünlükleriň amala aşyrylmagy bolsa, ýurdumyzyň abraýyny artdyrmakda ykdysady üpjünçiligi saklamak we şol üpjünçilik esasyndaýokary görkezijilikli ykdysady ösüşleri ýla goýmak ýurtda bar bolan tejribäni dünýä ülnülerine laýyklykda gazanmak üçin edilýän işleriň jemi ýokary derejelidir. Ykdysady ösüşiň iki görnüşi- de özara baglanyşyklydyr. Ykdysady durmuşda ekstensiw ýa- da intensiw ösüş ýollary ýeke-täk arassa görnüşinde duş gelmeýär.

Olar hemişe özara utgaşykly amala aşyrylýar. Emma jemgyýetçilik önümçiliginiň ösüşiniň belli bir döwründe intensiw ýa-da ekstensiw ugur agdyklyk etmegi mümkin. Ykdysadyýeti intensiw usula geçirmeklik wajyp meseleleriň biridir. Durmuş ykdysady maksatly işlerde işjeňligiň zerurlygy ýokary üstünlikli wezipeleri talap edýär.

Şol sebäpli- de işjeňligiň artmasy hem- de şol işjeňligiň ýurdumyzy ösdürmek üçin edilen işlerde iň bir uly direg bolup durýan ykdyady netijelere daýanmagy bolsa, bu günki gün has ýokary netijäni gazanmaga mümkinçilik döredýär. Munuň özi islendik jemgyýet üçin kanunalaýyklykdyr.

Ekstensiw ösüşiň oňaýly we oňaýsyz taraplary bardyr. Eger-de önümçiligi giňeltmegiň şertleri ýeterlik bolsa, onda ekstensiw ösüşi ýeňil amala aşyrmak mümkin. Ekstensiw ösüş tebigy resurslaryň çalt özleşdirilmegine, ilatyň iş bilen üpjünçiligini gowulandyrmaga amatly şertleri döredýär. Ekstensiw ösüş ýolunyň oňaýsyz taraplary hem bardyr. Ol tehniki durgunlygy, köp harajatlygy alyp barýar.

Häzirki zaman tehnologiýalaryny ýola goýmakda ykdysady ýokary derejä göterilmek meýilleşdirilmeginde has wajyp işleriň biri bolýar. Ykdysady üpjünçiligi saklamak we şol üpjünçilik esasyndaýokary görkezijilikli ykdysady ösüşleri ýla goýmak ýurtda bar bolan tejribäni dünýä ülnülerine laýyklykda gazanmak üçin edilýän işleriň jemi ýokary derejelidir. Ykdysady ösüşiň iki görnüşi - de özara baglanyşyklydyr. Ykdysady durmuşda ekstensiw ýa - da intensiw ösüş ýollary ýeke- täk arassa görnüşinde duş gelmeýär.

Halkymyzyň bol- elin durmuşda ýaşamaklary üçin edilýän aladalar Gahryman Arkadagymyzyň ýol ýörelgeleri hem - de Hormatly Prezidentimiziň aladalary bilen ýola goýulýar. Bu bolsa, gelejekde ykdysady üstünlüklerde sanly dünýägaraýşyň has ýokary galjakdygyna şaýatlyk edýär. Ýurdumyzda häzirki döwürde il halk ähmiýetli, döwlet bähbitli işleriň geçirilmegi bu günki gün Gahryman Arkadagymyzyň oňyn başlangyçlaryndan ugur alýan Hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzyň durmuş - ykdysady şertlerini gowulandyrmak üçin edýän işleriniň iň esasyalarynyň biridir.

Olar hemişe özara utgaşykly amala aşyrylýar. Emma jemgyýetçilik önümçiliginiň ösüşiniň belli bir döwründe intensiw ýa-da ekstensiw ugur agdyklyk etmegi mümkin. Ykdysadyýeti intensiw usula geçirmeklik wajyp meseleleriň biridir. Durmuş ykdysady maksatly işlerde işjeňligiň zerurlygy ýokary üstünlikli wezipeleri talap edýär. Döwletiň derejesine çenli ilkinji kiçi nokatlarda ulanylan görkeziji öz ornuny durmuşa ornaşdyrýança gaty köp ýoly geçdi. Dünýägaraýyşymyzy artdyrmaga kömek ediji şertleri döretmek üçin ähli ulgamlaryň bir hatarda sanly ulgama geçmegini gazanmak esasy her bir döwletiň häzirki tehnologiýalaryň ösen zamanynda esasy borjuna öwürüldi. Şeýlelikde ykdysady görkezijiniň ýokarlandyrylmagy bilen tehnikalara zamanasynyň şertli iş ýerlerini döredilmeginde hem munuň örän uly täsiriniň bardygyny bilmek bolýar. Ýagny islendik müşderi, islendik döwletden gelýän harydyna eýe çykyp bilýär. Islendik harydyň elektron resminamalarynyň elimizde bolmagy bilen hukuk tarapyndan sanawa alynan ulagyň we onuň eýeçiligini saklaýan resmi şahsyň önünden mümkinçilik durmuşyň ähli sferasynda gabat gelýär. Magtymgulynyň täze heýkeli Köpetdagy eteklöp oturan belent baýryň ýüzünde, Astrahan şäherinde, Ankarada we ýene- de köp ýerlerde onuň heýkeliniň oturdylmagy, bu biziň üçin buýsançdyr. Bu bolsa, biziň beýik şahsyýetiň önündäki belent sarpamyz bolar. Dünýä edebiyaty ýagşy yzlar bilen ýuwulýar, ýamanlyklary bozup bilýär we gelejege giň hem gorkunç tokaýlaryň içinden ýoda çyzyp berýär. Bu gelenek bolsa, dünýä dörali, ählumumy edaralarynda, umumy bilim berýän mekdeplerde we çagalar baglarynda içeri işler ministriliginiň işgärleri ýol hereketiniň ýollardan, ýer asty, ýer üsti geçelgelerden sag - aman geçmeklerini we rahat okuwlaryny okap, öýlerine rahat saglamagy başarmak diýmekdir. Türkmenistanyň ähli ýerlerinde ýaşlary gelejegiň ösen ykdysady üpjünçiliginiň, halkymyzy bol- elin ýaşatmagyň düzgünlerine itermek maksady bilen geçiurilýän bu okuw maksatnamasy bolsa, gelejegi önünden gündelik durmuşyna salan okuw- terbiýe mekdebidir. Bu günki gün dünýäniň çar ýanynda arhitektura gurluşy boýunça sazlaşýan binagärlik sungatynyň gelejekde taryhy has çuň öwrenilip, arasyndaky ynandyryjy güýçleriň arasynda ýaşayan adamlaryň salan binagärlik arhitektura ýadygärlikleri hakynda sanawa girýän siwilizasiýon merkezleriniň biridigini subut etdi.

Rahat BERDIÝEW
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky
Halkara Nebit we Gaz uniwersitetiniň talyby